

*Sanat sinemasının bir metin olarak düşünülmesi
gerekliliğine işaret eden titiz bir çalışma:*

“NURİ BİLGE CEYLAN SİNEMASINI OKUMAK Anlatı, Zaman, Mekân”

Hasan Akbulut

Bağlam Yayınları, 184 s.

Hasan Akbulut'un kitabı, Türk sinemasında 1990'lardan sonra gözlemlenen hareketlilik içinde en kayda değer genç yönetmenlerden Nuri Bilge Ceylan'ın sinemasının incelenmesinden

oluşmakta. Yazar, dört bölüme ayırdığı çalışmasında ilk olarak Ceylan'ın yaşamıyla yapıtı arasındaki yakın ilişkileri vurgulayarak onun filmlerinde tekrar eden motifleri sıralıyor, kendi deyimiyle Ceylan sinemasının anlam-kavram haritasını çıkarıyor. Bu bölümde Fransız filozof Gilles Deleuze'ün “hareket-imge” ile “zaman-imge” sineması kavramsallaştırmaları ışığında Nuri Bilge Ceylan filmlerine göz atılıyor. Akbulut'a göre Ceylan sineması, Deleuze tarafından kurguya dayalı bir sinema türü olarak tanımlanan ve tipik örneği olarak Hollywood sinemasının verilebileceği hareket-imge sinemasının değil, İtalyan Yeni Gerçekçileri ile birlikte ortaya

çıkan modern sinemanın, yani zamanın uzamsallaştırılarak verildiği “zaman-imge” sinemasının bir örneğidir. Ayrıntılı bir kuramsal çerçevenin ardından kitabın diğer bölümlerinde Ceylan'ın filmleri teker teker ele alınarak metin çözümlemesi yapılıyor. Yönetmenin ilk filmi olan Koza'dan başlayarak, Kasaba, Mayıs Sıkıntısı ve Uzak'ta da ele alınan temaların birbiriyle bağlantıları, sinema dilinin yalın ve kişisel bir biçimde kullanılışı vb. gibi özellikleri Nuri Bilge Ceylan'ın auteur kimliğini meydana getiren öğeler olarak ele alınıyor. Yönetmenin yaşam, ölüm, bilgi, kültür üzerine antropolojik bir bakışı olarak nitelenen Kasaba, ya da kasaba ile kent arasındaki bütün bir farklar dizgesinin insan ilişkilerine yansımalarının ele alındığı Uzak ve diğer filmlerinin otobiyografik nitelikleri de kitapta özellikle vurgulanan bir düşünce. Nuri Bilge Ceylan Sinemasını Okumak, sanat sinemasının bir metin olarak düşünülmesi gerekliğine, dolayısıyla okunmak için belli bir bakış açısı ve bilgi birikimini talep ettiğine işaret eden titiz bir çalışma.